

ADVIES Nr. 1.953

Zitting van dinsdag 14 juli 2015

Verplichting tot inschrijving als werkzoekende – Kennisgeving van deze verplichting tot inschrijving aan de werkzoekende

x x x

2.746-1

ADVIES Nr. 1.953

Onderwerp: Verplichting tot inschrijving als werkzoekende – Kennisgeving van deze verplichting tot inschrijving aan de werkzoekende

De heer K. Peeters, minister van Werk, heeft bij brief van 22 december 2014, het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over de manier waarop de werkzoekende in kennis kan worden gesteld van de verplichting die op hem rust om zich in te schrijven bij de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling.

De bespreking ervan werd toevertrouwd aan de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen – Sociale Zekerheid.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op 14 juli 2015 het volgende eenparige advies uitgebracht.

x x x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. INLEIDING

Bij brief van 22 december 2014, heeft de heer K. Peeters, minister van Werk, het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over de manier waarop de werkzoekende in kennis kan worden gesteld van de verplichting die op hem rust om zich in te schrijven bij de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling.

Deze adviesaanvraag vloeit voort uit het regeerakkoord van 10 oktober 2014. In dit regeerakkoord is opgenomen dat de regering zal voorstellen, na advies van de sociale partners, dat de werknemers zich moeten laten inschrijven bij de gewestelijke arbeidsbemiddelingsdiensten binnen de maand nadat de opzeg is ingegaan, hetgeen een voorwaarde is om te kunnen genieten van werkloosheidsuitkeringen.

In de adviesaanvraag is opgenomen dat de heer K. Peeters, minister van Werk, een concreet voorstel hieromtrent heeft uitgewerkt. Omwille van het feit dat dit voorstel door de regering niet werd weerhouden, vraagt de minister van Werk aan de Raad om na te gaan op welke manier de werkzoekende in kennis kan worden gesteld van de verplichting die op hem rust om zich in te schrijven bij de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling.

Tijdens de besprekingen in de Raad werd er een verdere verduidelijking gevraagd aan de beleidscel Werk inzake de inhoud en de context van de adviesaanvraag. Meer bepaald werd er verdere verduidelijking gevraagd omtrent de aard, de modaliteiten en de gevolgen van de maatregel voor de werkzoekende.

Als antwoord hierop heeft de minister van Werk aan de Raad een nota bezorgd met als bijlage een ontwerp van wijziging van artikel 37, §1 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten en een ontwerp van wijziging van artikel 54 van het Werkloosheidsbesluit.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

De Nationale Arbeidsraad heeft akte genomen van de aan hem voorgelegde adviesaanvraag en heeft deze aandachtig onderzocht.

A. Beschrijving van de maatregel

De Raad stelt vast dat de adviesaanvraag van de minister van Werk 2 luiken omvat, namelijk één luik heeft betrekking op de informatieplicht voor de werkgever met betrekking tot de inschrijvingsplicht voor de ontslagen werknemer bij de gewestelijke dienst voor arbeidsbemiddeling en het andere luik betreft de inschrijvingsplicht als werkzoekende binnen de maand na ontslag gekoppeld als toekenningsvoorwaarde aan het recht op werkloosheidsuitkering.

Hij neemt akte van de beoogde doelstelling van de maatregel, zoals omschreven door de minister van Werk, namelijk dat op die manier zeker in de situatie waarin er tijdens een door loon gedekte periode niet moet gepresteerd worden, er snel werk kan gemaakt worden van de toeleiding naar een nieuwe job. Zo wil de minister ervoor zorgen dat de competenties van de werknemer niet afnemen en de afstand tot de arbeidsmarkt niet vergroot.

Hij constateert dat de adviesaanvraag gesteund is op enerzijds een ontwerptekst van wijziging van artikel 37, §1 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten en anderzijds op een ontwerptekst van artikel 54 van het koninklijk besluit houdende de werkloosheidsreglementering van 25 november 1991.

1. Met betrekking tot de informatieplicht tot inschrijving als werkzoekende voor de werkgever stelt de Raad vast dat er zich twee situaties onderscheiden namelijk;

- Enerzijds voorziet de ontwerptekst tot wijziging van artikel 37, § 1 van de arbeidsovereenkomstenwet dat de kennisgeving van de opzegging ter informatie moet vermelden dat de toekenning van het recht op werkloosheidsuitkeringen afhangt van de inschrijving als werkzoekende bij de gewestelijke dienst voor arbeidsbemiddeling binnen de maand die volgt op de aanvang van zijn opzegging. Deze ontwerptekst voorziet ook een datum van inwerkingtreding in 2015.
- Anderzijds heeft de minister van Werk in zijn adviesaanvraag verduidelijkt dat in het kader van de situatie waarbij de arbeidsovereenkomst onmiddellijk wordt beëindigd, aldus zonder een opzeggingsperiode, de ontslagen werknemer ingelicht moet worden over deze verplichting door een nieuwe vermelding die opgenomen moet worden in het document C4.

Vervolgens stelt de minister van Werk dat de verplichting voor de werkgever tot het verstrekken van informatie in de kennisgeving van opzegging met betrekking tot de verplichting tot inschrijving als werkzoekende, louter een informatief karakter heeft voor de werkgever.

2. Met betrekking tot de inschrijvingsplicht voor de werkzoekende constateert de Raad dat het ontwerp tot wijziging van artikel 54 van het werkloosheidsbesluit bepaalt dat er geen uitkering zal worden toegekend aan de volledige werkloze of aan de deeltijdse werknemer die aanspraak maakt op een inkomensgarantieuitkering, gedurende vier weken, te rekenen vanaf het verstrijken van de opzeggingsperiode of vanaf het verstrijken van de periode gedekt door een opzeggingsvergoeding of de verbrekingsvergoeding, indien de werkloze of de werknemer zich niet als werkzoekende heeft laten inschrijven binnen de maand volgend op de aanvang van de opzeggingsperiode of de periode gedekt door voormelde vergoedingen.

Dit betreft een aanvulling op art. 38, 1° van het ministerieel besluit, dat bepaalt dat de werkloze die niet als werkzoekende is ingeschreven, alhoewel hij daartoe verplicht was, een uitkering zal kunnen genieten indien de inschrijving gebeurt binnen de 8 kalenderdagen na de uitkeringsaanvraag, om vervolgens vanaf de datum van de uitkeringsaanvraag uitkeringen te kunnen genieten.

Hieruit stelt hij vast dat de verplichting tot inschrijving als werkzoekende binnen de vooropgestelde termijn zoals voorzien in de ontwerptekst een bijkomende toekenningsvoorwaarde betreft voor de werkzoekende tot het recht op werkloosheidsuitkering.

Echter, indien de werknemer kan aantonen dat de laattijdige inschrijving te wijten valt aan de werkgever die de informatieplicht niet nagekomen is, dan zal hij zich niet geconfronteerd zien met de voornoemde carensperiode.

Verder constateert hij in de ontwerptekst van werkloosheidsbesluit nog een aantal bijkomende modaliteiten verbonden aan de hierboven omschreven toekenningsvoorwaarde. Meer specifiek zal de carensperiode van vier weken verlengd worden met het aantal dagen dat begrepen is in de periode van werkhervatting, ziekte, betaalde vakantie en voorlopige hechtenis of vrijheidsberoving. Bovendien blijft er een mogelijkheid voorzien voor de directeur van het werkloosheidsbureau om overmacht te aanvaarden.

B. Standpunt van de Raad

1. De Raad heeft de maatregel aandachtig onderzocht en heeft daarbij vastgesteld dat de leden zich elk andere vragen stellen bij de opportuniteit van de maatregel.

Vooreerst wensen de leden die de werkgeversorganisaties vertegenwoordigen erop te wijzen dat de inschrijving als werkzoekende bij de bevoegde gewestelijke dienst voor arbeidsbemiddeling een zaak is tussen een werkzoekende en de overheid en daarom achten zij het niet opportuun om in dit kader, een informatieplicht aan de werkgever op te leggen, aangezien die geen verband houdt met de arbeidsrelatie werkgever – werknemer en de werkgever daarin geen bijkomende administratieve lasten dienen te worden opgelegd.

De leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen zijn gekant tegen de maatregel omdat er een bijkomende inschrijvingsplicht wordt opgelegd aan de ontslagen werknemer, waarvan zij zich vragen stellen bij de meerwaarde ervan. Ze wijzen erop dat veel werknemers op eigen kracht tijdens hun opzeg of kort na hun ontslag zelf voorzien in een nieuwe tewerkstelling, zodat de tussenkomst van de regionale arbeidsbemiddelingsdiensten in deze gevallen ook eerder beperkt is. Bovendien wordt zo de koppeling tussen de persoonlijke inschrijvingsplicht en de mogelijkheid tot aanvraag van een werkloosheidsuitkering verbroken.

2. Onafgezien van deze principiële standpunten, is de Raad van mening dat het voorstel een onnodig zware bijkomende administratieve verplichting zal opleggen. Vanuit die optiek is hij van mening dat de maatregel niet evenredig is ten opzichte van de beoogde doelstelling, rekening houdende met het feit dat veel werknemers die ontslagen worden zich niet dienen in te schrijven als werkzoekende, bijvoorbeeld omdat er onmiddellijk of doorheen hun opzeggingsperiode een nieuwe tewerkstelling werd gevonden.

Omwille van bovenvermelde redenen, heeft de Raad daarom unaniem een alternatief uitgewerkt waarbij de maatregel, zoals ze aan de Raad ter advies werd gebracht, formeel op een andere manier wordt ingevuld.

In dit alternatief is de Raad uitgegaan van de principes van rechtszekerheid en het creëren van administratieve eenvoud voor zowel de werkgever als de werknemer;

- a. Met betrekking tot de informatieverstrekking tot inschrijving als werkzoekende stelt hij voor om te voorzien dat iedere ontslagen werknemer, wordt geïnformeerd over zijn verplichting tot inschrijving als werkzoekende op basis van een bijkomende vermelding in het werkloosheidsdocument de C4, in plaats van een vermelding in de opzeggingsbrief.

Aangezien artikel 137 § 1, 1° van het werkloosheidsbesluit momenteel bepaalt dat de werkgever uit eigen beweging het werkloosheidsbewijs overhandigt aan de werknemer wiens arbeidsovereenkomst, een einde heeft genomen uiterlijk op de laatste arbeidsdag, zorgt deze bepaling ervoor dat zowel bij ontslag met prestatie van een opzeggingsperiode als bij onmiddellijk ontslag, er op het einde van de arbeidsovereenkomst, overgegaan kan worden tot de informatieverstrekking. Net dan is de situatie op de arbeidsmarkt het meest precair en kan de maatregel ten volle zijn efficiëntie bereiken.

- b. Met betrekking tot de periode die de werkzoekende heeft om te voldoen aan zijn inschrijvingsplicht als werkzoekende is hij van mening dat voor de verplichting tot inschrijving binnen de maand na de opzeggingsperiode of na onmiddellijk ontslag, moet worden voorzien in een vrijstelling voor werknemers waarvan de opzeggingsperiode of verbrekingsvergoeding betrekking heeft op een periode van minder dan 1 maand. Dit omwille van het feit dat de maatregel geen relevantie heeft in deze gevallen.
- c. De Raad wijst er op dat ook is voorzien in de mogelijkheid van elektronische aangifte van de C4. Overleg is lopende over de uitwerking en de veralgemening daarvan. De Raad is van oordeel dat bij elektronische aangifte in dezelfde garanties moet kunnen worden voorzien dan wel een gelijkwaardige oplossing wordt gevonden. Hij vraagt het Beheerscomité van de RVA dit te bewaken.
- d. Tot slot vestigt hij de aandacht erop dat dit leidt tot een bijkomende inschrijving als werkzoekende en vraagt zich af wat er moet gebeuren op het ogenblik van de intrede in de werkloosheid die nu al gekoppeld is aan een inschrijvingsplicht als werkzoekende.

Om dit eenvoudig en efficiënt te laten verlopen, vraagt hij dat het beheerscomité van de RVA, samen met de regionale arbeidsbemiddelingsdiensten, zich hierover zou buigen.

- 3. Vanuit de optiek dat de maatregel logischerwijs nauw moet aansluiten bij de realiteit wenst de Raad nog de bijzondere aandacht te vragen voor navolgende bijkomende bemerkingen.

Vooreerst stelt hij vast dat het alternatieve voorstel enkel een aanpassing van de C4 betreft, waarbij de wijzigingen kunnen doorgevoerd worden via een aanpassing aan het werkloosheidsbesluit, aangezien de reglementaire grondslag van de C4 zich bevindt in artikel 137, § 1, 1° van het werkloosheidsbesluit.

Op die manier zal ook het toepassingsgebied van het eerste luik nauwer aansluiten bij het toepassingsgebied van het tweede luik en strikt beperkt blijven tot de werknemers verbonden door een arbeidsovereenkomst.

Vanuit die optiek vraagt hij aan het beheerscomité van de RVA om bij de verdere uitvoering erover te waken dat het toepassingsgebied van beide luiken coherent blijft en beperkt blijft tot de arbeidsovereenkomst.

Daarnaast stelt de Raad ook vast dat de situatie zich kan voordoen waarbij de werknemer zijn C4 werkloosheidsbewijs of een afschrift niet ontvangt. Hij is van oordeel, voor de toepassing van de ontwerptekst tot wijziging van artikel 54 van het werkloosheidsbesluit, dat de directeur zich kan beperken tot het geven van een verwittiging of een verlenging van de termijn, indien de werknemer kan aantonen dat hij de verplichting niet of niet tijdig kon vervullen omdat hij daarvan niet op de hoogte was doordat de werknemer geen beschikking had over het C4 document of afschrift zoals vermeld in het koninklijk besluit.

4. Aangezien het voorstel een weerslag zal hebben op de werking van de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling wenst hij, in het kader van een concrete uitwerking van de maatregel, erop te wijzen dat de gewesten bij de implementatie van de maatregel betrokken dienen te worden. Eveneens behoort de rol tot sensibiliseren en informeren van de werkzoekende ook toe aan de Gewestelijke arbeidsbemiddelingsdiensten.

Tot slot acht de Raad het ook noodzakelijk dat er bij het bepalen van de datum van inwerkingtreding, rekening mee dient gehouden te worden dat er voldoende tijd voorzien moet worden om de maatregel in de praktijk te kunnen invoeren gelet op de nodige vormelijke aanpassing van het C4-document.
